

СТАНОВИЩЕ

Относно: дисертационен труд на Полина Евгениева Арази на тема:

„Въздействие на спортно-подготвителните игри в приобщаваща среда върху развитието на ученици със специални образователни потребности в началната училищна възраст“

за присъждане на ОНС „Доктор“

в професионално направление 7.6 Спорт,

докторска програма „Теория и методология на спортната наука“

Приобщаването на децата със специални образователни потребности е важна цел на съвременните образователни системи, чието , успешно постигане създава възможности за адекватно интелектуално развитие и придобиване на полезни знания, умения и навици.

В дългосрочен план това позволява пълноценното и в някои случаи автономно включване на въпросните подрастващи в голям брой социално полезни дейности.

Предвид посоченото, актуалността и значимостта на избраната тема не подлежи на съмнение.

Трудът е в обем от 152 стандартни машинописни страници, от които 14 стр. приложения.

Изложението е онагледено с 12 таблици и 31 фигури. В структурно отношение трудът се придържа към стандартния за подобен вид работи модел.

Постановката на проблема (74 стр.) съдържа 4 раздела, проследяващи последователно:

- социалното образование, интегрираното и приобщаващо обучение;
- особеностите на обучението при деца със СОП;
- характеристиката на уврежданията и особеностите в развитието на децата от аутичния сектор;
- влиянieto на адаптираната физическа активност и игровата дейност върху развитието на децата със СОП.

Съдържащата се в този раздел информация създава много добра представа за историята на специалното образование, наложилите се в различни страни практики, спецификата на педагогическия процес и ролята на АФА в рамките на по-голямата картина.

В края на главата (стр. 69) е изложена работната хипотеза, целта на изследването е ясно формулирана. Посочени са 6 задачи, които са подбрани коректно и чието решаване би гарантирало постигането ѝ.

Правилно са определени предмета и обекта на изследването.

Изследвания контингент включва 28 момчета на възраст 7-8 години, от които 8 са диагностицирани като деца със СОП от аутичен спектър.

От всички родители е получено писмено съгласие за провеждане на изследването.

Методите на изследването включват:

-теоретично проучване и анализ;

-антропометрия;

-спортно-педагогически тестиране за установяване нивото на физическата подготвеност и двигателните умения;

За обработка и систематизиране на данните са използвани следните статистически инструменти:

-вариационен анализ;

-алтернативен анализ;

-проверка на хипотези;

-факторен анализ;

-метод на сигмалните отклонения;

-метод на индексите.

Анализ на резултатите

В началото на главата са разгледани признаците на морфофункционалното развитие при децата със СОП. Същите се сравняват с тези на „здравите“ (стр.87) им съученици.

Направения в края на абзаца относно индекса на охраниеност извод е твърде важен, за да не бъде включен към изброените в края на работата изводи. Нито от анализа, нито от

описанието на методиката става ясно дали 20-те момчета без СОП са ползвани като контролна група за друго, освен за сравнение на антропометричните данни.

Анализът е извършен компетентно. Статистическите инструменти са ползвани с вещина. Главата, като цяло е богато илюстрирана с уместно подбрани и лесни за разбиране фигури и таблици.

В края на дисертацията са предложени 5 извода.

Първият от тях е по-скоро наблюдение и не става ясно, дали липсата на значими промени в нивото на морфологичните признаци се дължи на относително краткия период на изследването или на други причини.

Останалите 4 извода са коректни и произтичат от извършения анализ.

Направени са 4 препоръки, засягащи контрола на телесната маса, подбора на средствата за подобряване на функционалното състояние, прилагането на индивидуален подход в работата при деца със СОП, както и за увеличаване на средствата за развиване на специфичните двигателни умения за придвижване с топка в апробираната методика.

В заключение, след като се запознах с дисертационния труд, убедено мога да заявя, че той притежава необходимите качества, позволяващи на Полина Арази да бъде присъдена образователната и научна степен „Доктор“ в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.6. Спорт, докторска програма „Теория и методика на спортната наука“.

25.03.2025 г.

Доц. Йордан Донеv

OPINION

Regarding: dissertation work by Polina Evgenieva Arazi on the topic:

"Impact of sports-preparatory games in an inclusive environment on the development of students with special educational needs in primary school age"

for awarding the educational and scientific degree "Doctor" in the professional field 7.6 Sport, doctoral program "Theory and Methodology of Sports Science"

The inclusion of children with special educational needs is an important goal of modern educational systems, the successful achievement of which creates opportunities for adequate intellectual development and acquisition of useful knowledge, skills and habits.

In the long term, this allows for the full and in some cases autonomous inclusion of the adolescents in question in a large number of socially useful activities.

Given the above, the relevance and significance of the chosen topic is beyond doubt.

The work consists of 152 standard pages, of which 14 pages are appendices.

The presentation is illustrated with 12 tables and 31 figures. Structurally, the work adheres to the standard model.

The problem statement (74 pages) contains 4 sections, sequentially tracing:

- social education, integrated and inclusive education;
- the features of education for children with SEN;
- the characteristics of disabilities and the features of the development of children from the autistic sector;
- the influence of adapted physical activity and play activities on the development of children with SEN.

The information contained in this section creates a very good idea of the history of special education, the practices that have become established in different countries, the specifics of the pedagogical process and the role of AFA within the bigger picture.

At the end of the chapter (p. 69) the working hypothesis is presented, the purpose of the study is clearly formulated. 6 tasks are indicated, which are correctly selected and whose solution would guarantee its achievement.

The subject and object of the study were correctly defined.

The study contingent included 28 boys aged 7-8 years, of which 8 were diagnosed as children with SEN on the autistic spectrum.

Written consent was obtained from all parents for conducting the study.

The methods of the study include:

- theoretical research and analysis;
- anthropometry;
- sports and pedagogical testing to establish the level of physical fitness and motor skills;

The following statistical tools were used to process and systematize the data:

- variation analysis;
- alternative analysis;
- hypothesis testing;
- factor analysis;
- signal deviation method;
- index method.

Analysis of the results

At the beginning of the chapter, the signs of morphofunctional development in children with SEN are examined. They are compared with those of their "healthy" (p.87) classmates.

The conclusion made at the end of the paragraph regarding the body mass index is too important not to be included among the conclusions listed at the end of the work.

Neither the analysis nor the description of the methodology makes it clear whether the 20 boys without SEN were used as a control group for anything other than a comparison of anthropometric data.

The analysis was carried out competently. The statistical tools were used skillfully. The chapter as a whole is richly illustrated with appropriately selected and easy-to-understand figures and tables.

At the end of the dissertation, 5 conclusions are proposed.

The first of them is more of an observation and it is not clear whether the lack of significant changes in the level of morphological features is due to the relatively short period of the study or to other reasons.

The remaining 4 conclusions are correct and arise from the analysis performed.

4 recommendations have been made concerning body mass control, selection of means for improving the functional state, application of an individual approach in working with children with SEN, as well as increasing the means for developing specific motor skills for moving with a ball in the approved methodology.

In conclusion, after getting acquainted with the dissertation work, I can confidently state that it possesses the necessary qualities allowing Polina Arazi to be awarded the educational and scientific degree "Doctor" in the field of higher education 7. Health and Sports, professional field 7.6. Sports, doctoral program "Theory and Methodology of Sports Science".

25.03.2025

Assoc. Prof. Jordan Donev